

ÇOCUK GELİŞİMİNDE YÖNETİM VE GİRİŞİMCİLİK

Liderlik

Dr. Taşkın Taştepe

Kavramlar

Lider, örgüt çalışanlarının benimsediği fikirler, düşünceler ve ilkeler etrafında birleştigi ve bütünleştigi; bir amaca doğru insanları peşinden sürükleyen ya da başkalarını belirli amaçlar doğrultusunda davranışa sevk eden kişi olarak tanımlanmaktadır.

Dr. Taşkın Taştepe

Kavramlar

Lider, bir grup insanın kendi kişisel ve grup amaçlarını gerçekleştirmek üzere takip ettikleri, onun isteği, emir ve talimatı doğrultusunda davrandıkları kişidir.

Dr. Taşkın Taştepe

Kavramlar

Liderler; örgütte çalışan bireyleri örgüt amaçları doğrultusunda biraraya getiren, yönlendiren, harekete geçiren ve diğerlerinden farklı bazı özelliklere sahip olan kişilerdir.

- ❖ Liderlerin bu noktada birleştirici, arabulucu ve yönlendirici olması oldukça önemlidir.

Dr. Taşkın Taştepe

Kavramlar

Liderlik **süreç** açısından diğeri ise **özelli**k açısından tanımlamaktadır.

- ❖ Süreç açısından lider, örgüt üyelerinin faaliyetlerini örgüt amaçları doğrultusunda yönlendirerek, düzenleştiren kişi
- ❖ Özellik açısından, liderin grup üyelerini başarılı bir şekilde etkileyebilecek karakteristik özelliklere sahip olması

Dr. Taşkın Taştepe

Kavramlar

Amaç: Grup bireylerinin biraraya gelmesine neden olan hedefler, ilgi ve gereksinimlerden oluşur.

Lider: Grubu oluşturan öğeleri etkileyebilen örgüt üyesidir.

İzleyenler (üye): Liderin yaptığı etkiyi kabullenen kişilerdir.

Ortam: Üyelerin yeterliliği, ilişkilerin düzeyi, hedeflerin gerçekleştirilebilirliği, motivasyon düzeyi gibi faktörlerden oluşan temel öğedir.

Dr. Taşkın Taştepe

Kavramlar

Liderlik sürecinde; amaç, lider, izleyiciler ve ortam ile koşullar büyük önem taşımaktadır.

❖ Liderlik, lider olarak kabul edilen kişinin izleyicileri üzerinde zor kullanarak güç veya kudret sahibi olmaktan çok, onların desteğini sağlamak suretiyle eylem ve davranışlarını etkileme sonucu oluşmaktadır. Liderlik etme hakkı, grup üyelerinin lider olarak benimsedikleri kişi veya kişilere verdikleri bir ayrıcalıktır.

Dr. Taşkın Taştepe

Lider ve Yönetici Ayrımı

Yönetici başkaları adına çalışan, önceden belirlenen amaçlara ulaşmak için çaba harcayan, işleri planlayan, uygulatan ve sonuçları denetleyen kişidir. Lider ise bağlı bulunduğu grubun amaçlarını belirleyen ve bu amaçlar doğrultusunda grup üyelerini etkileyen ve davranışa yönelten kişidir.

Yönetici başkalarının saptadığı (örneğin işverenin) amaçlara hizmet ederken, lider amaçları kendisi saptamaktadır.

Dr. Taşkın Taştepe

Lider ve Yönetici Ayrımı

Yönetici çoğu kez başkaları tarafından o göreve getirilirken, lider, içinde bulunduğu gruptan doğar ve aynı grubu davranışa yöneltir.

Yönetici gücünü yasa, yönetmelik, tüzük gibi biçimsel yapıdan alırken, lider başkalarına iş yaptırma gücünü yasal yetkilerden değil, kişisel özelliklerden ve içinde bulunduğu koşullardan alır.

Dr. Taşkın Taştepe

Lider ve Yönetici Ayrımı

Yöneticilik bir meslek uygulamasıdır, liderlik ise insanları etkileyebilme ve harekete geçirebilme işidir.

Yöneticilik formel bir örgüt yapısı içinde gerçekleşirken, liderlik için formel yapı şart değildir.

Dr. Taşkın Taştepe

Lider ve Yönetici Ayrımı

Yöneticilik tanımlanmış hedeflere ulaştıracak işlerin en etkin şekilde yaptırılması ile, liderlik ise hedeflerin ve yapılacak işlerin belirlenmesi ile ilgilidir.

Yöneticinin görev tanımı vardır, liderin görev tanımı yoktur.

Dr. Taşkın Taştepe

Lider ve Yönetici Ayrımı

Yöneticilik, eğitim, ölçme, prosedürler vb. dayanan “bilimsel” yani ağır basan bir iş, liderlik ise insanları kendi istekleri ile davranışa sevk edebilme, insanlara ileriye bakarak ulaşmaya değer saydıkları hedefler verebilme yani “sanat” yani ağır basan bir iştir.

Yöneticilik, tanımlanan hedeflere ulaşma, liderlik ise değişim ve dönüşüm yapabilme işidir.

Dr. Taşkın Taştepe

Liderlerin Özellikleri

- ❖ Lider kendisini tanımalı ve başkalarını dinlemesini bilmelidir.
- ❖ İşinde uzman olmalı ve işleri basitleştirmelidir.
- ❖ Grup üyelerini iyi tanımalı ve güvenmelidir.
- ❖ Amaçları, hedefleri ve standartları belirlemelidir.
- ❖ Doğru ve hızlı kararlar almalıdır.

Dr. Taşkın Taştepe

Liderlerin Özellikleri

- ❖ Demokratik olmalı, grup üyelerini kararlara katmalı ve zıt görüşleri davet etmelidir.
- ❖ Lider geleceği görebilmeli, geleceğin getireceği olumsuzluklara karşı sürekli olarak tetikte olmalı ve sağduyulu planlar yapmalıdır.
- ❖ Ödün vermeyeceği amaçlar için sabırla, kararlılıkla ve yüreklilikle direnmelidir.
- ❖ En zor koşullarda bile umutsuzluğa kapılmamalı, çevresine sürekli güven vererek morali yüksek tutmalıdır.

Dr. Taşkın Taştepe

Liderlerin Özellikleri

- ❖ Tasarımcı olmalı, varsayımları test etmeli ve açığa çıkarmalıdır.
- ❖ Dürüst, erişilebilir ve alçak gönüllü olmalıdır.
- ❖ Çalışanlarının moralini yüksek tutmalı, takım çalışmasını ve birlikteliği özendirmelidir.
- ❖ Gerektiği zaman risk almalı, aşırı denetleme yapmamalı ve zamanı iyi kullanmalıdır.
- ❖ Eleştirilmekten korkmamalı ve sonuçları denetlemelidir.

Dr. Taşkın Taştepe

Kaynaklar

- ❖ *Arıkboğa, Ş. (t.y.). Yönetim ve organizasyon. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.*
- ❖ *Efil, İ. (2015). İşletmelerde yönetim ve organizasyon. Bursa: Dora.*
- ❖ *Paşaoğlu, D. (2013). Yönetim ve yöneticilik. C. Koparal ve İ. Özalp (Ed.), Yönetim ve organizasyon (s. 2-21). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.*
- ❖ *Topaloğlu, M. ve Koç, H. (2017). Yönetim ve organizasyon: Kavramlar-teoriler-yaklaşımlar. Ankara: Seçkin.*

Dr. Taşkın Taştepe

ÇOCUK GELİŞİMİNDE YÖNETİM VE GİRİŞİMCİLİK

Liderlik

Dr. Taşkın Taştepe